

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 5 sati ujutro.

U Puli, utorak 2. srpnja 1918.

HRVATSKI LIST: izdaje
u nakladnoj dileri JOSIP
KRMPOVIĆ u Puli, trg
Custoza 1. Uredništvo:
Sisanska ulica, br. 24.—
Odgovorni urednik JOSIP
HAIN u Puli. — Ruko-
pisi se ne vraćaju. Čak
rad. auz. pošt. Ned. 26.795.

Broj 1068.

odina IV.

Narodni blagdan.

U riječima tek pokazuješ volju,
U djejima se pozna sila, pbro;
Mnogo je lakše napisati knjigu
Neg jedan samo dan živjeti dobro.
A. Mickiewicz.

Na domaku je peti srpnja, dan slavenskih apo-
blagdan slavenstva i naš narodni blagdan.

Kako ćemo da taj dan proslavimo? U prijašnja
mima, kad nije nad nama teždo za duh užasa i
pažili smo krijeve, predviđali svečane po-
ke, manifestacije, gdje se pjevalo narodne i domo-
ne pjesme. Predviđala su se predavanja, na ko-
jima se tumačilo sve što su slavni apostoli slavenstva
ili na kulturnom i vjerskom polju za vasci jelo-
renstvo, i osobito jugoslavensko. I pri tom se
upišlo nekoliko darova za našu družbu, koja nosi
većih učitelja.

No vremena se mijenjaju. Danas nam je glasna
festacija nemoguća, danas nam željezni obrub
je prazan. Ne možemo ni da očajno kriknemo, saim
se težak udah vije iz grudiju, a već na usnama
da zamire. Predavanje bi se moglo prirediti,
ovdje nema tko da nam prednje. Učeni ljudi naši
su komodni, a učen narod naš nema danas
je da sluša učeno razlaganje. Hiljade drugih briga,
e ga taru, ubiše u njemu osjećaj za nešto, što
u savezu s aprovizacijom, radnom plaćom i pl-
jem, kad će svršiti rat. Nema učitelja, da mu
ježi duh, nema prijatelja da ga osokoli i da ga
igne iz onog blata, u komu se valja.

Kako ćemo dakle proslaviti ovogodišnji narodni
dan?

Evo kako. No prije nego odgovorimo na plo-
je, upozorujemo na prošlu nedjelju. Tog je dana
sio iz Pule i okolice puljske preko stotine naših
atske djece na prehranu u Hrvatsku. Majka je
kimi srecem puštača od sebe djeće, koje je ona pod
em nosila, no morala ga je pustiti, jer htjeće djeće
njezino moralo kod nje venuti i venuti i možda i
unuti, jer majka bi rado dala, al nema nego da
je djetetu srce svoje i sebe, i još mu ni time po-
či ne bi mogao. Plemenita braća u Hrvatskoj pri-
ješe našem stradajućem narodu u pomoć, u na-
eri da spase ono, što je najdragocjenije — dječu
budućnost naroda.

Lijepo se organizirao rad oko spašavanja djece.
Istre, Sjeveri, Dalmacije i Bosne-Hercegovine,
krajevinu, gdje naš narod najviše stradi, gdje nema
sace i injece kruha, a mada, prirodno zdravju
na moraju radi stradanja u svojem bujnom evatu
nuli, počelo se malische iseljivati u Hrvatsku, Slavon-
u i srpski Banat, namještati ih kod imućnijih se-
ka, trgovaca, milinara i naše seljačke gospode,
im se tako osigura kruh i spasli život.

I kao što je u nedjelju otpuštovala sa našeg kolo-
gora stotina djece za kruhom, tako ih je sa svih
ana naše patničke domovine otišlo u Hrvatsku
sad preko dvadeset hiljada, i svi su našli
bro utočište ispred ovog gadnog života, našli su
ih i spas pred najužasnijom smrću — od glada.

Tu, pri tom djelu, osjeća se ona nit koja veže
članove našega naroda u jednu veliku zajednicu,
jeća se ona ljubav, kojom plamti srce narodno za-
bezeg svog suplemenjaka.

A da ta djeca ne budu puštena s oka, osnovao
u Zagrebu odbor jugoslavenskih žena, koji vodi
u ove djece. Pa tko osjeća ljubavi više za
kete, tko može da više shvati potreba djeteta i
ovođi djetinjnim željama, nego li žena — majka
i su se naše prosvjećene i plemenite žene ozbiljno
ne rada, koji su na širokoj osnovi organizirale, te
pokrenule misao, da se ovogodišnji narodni blag-
dan proslavi kao blagdan naše djece. Proslaviti pak
i u način tako, da se sabera čim više doprinosa za
nešto, što su otišli u Hrvatsku. Odbor u Za-
grebu treba da se brine za 20.000 naše djece. Kako
je već većika vojska mališana! A tu vojsku treba
jenuti, treba svima obuti, a sve to iz mlađada!

Zato mora ovogodišnji narodni blagdan biti
osavljen tih, ali čvrsto, odlučno; a to tako, da se
našu siročad što više prinosa sabere. U Hrvatskoj
sam jedna tvrtka darovala 50.000 kruna u tu svrhu,
hrvatskim se gradovima i selima pravljiva, da
narodni blagdan što svečanije, ali i što dostojnije
ikog vremena proslavi. A zar da Pula, puljska oko-
ostane gluha?

Vaša su i naša djeca potražili i našla utočište
hrvatskoj, a sad treba da i mi pokazemo kako
ćemo svu veličinu i plemenitost tog djela, da
možemo, koliko možemo i što možemo. Više vrijedi
ili kruna, darovana dobre volje, nego li hrpa
rijeci o patriotizmu i ljubavi prema narodu.
Više vrijedi mačen dar nego li spisana knjiga.

A što dajemo, dajemo svojima, dajemo iz za-
osti za plemenite čine onih rodoljuba, koji se

pobrinuše za našu djecu, dajemo u korist naših
matiša.

Svako naše selo, svaka kuća, svako društvo pri-
jatelja i znanaca, svaki pojedinac neka se prigodom
narodnog blagdana sjeti svoje dužnosti, sjeti naših
nevinih matiša koji moraju da stradaju, i sjeti da
se pravo rođendan ne pokazuje riječima već djejom.

Organizirajte sabiranja, sakupljajte i darujte
dobre volje!

Dvaput daje, tko brzo daje!

NEATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 1. (D. u.) Službeno se javlja: Na
fronti rijeke Plave nema osobitih dogadjaja. Jug-
istočno od Asiaga došlo je ponovno do ljudih
bojeva. Pošto se Col Rosso i Monte di Val Bella
dao održati samo uz teške žrtve, povukli smo po-
satku ovih točaka na prijašnje glavne položaje kod
šume Stenfe. Jugistočno od Canove, kod Asiaga,
suzbili smo neprijateljske izvidničare. Naši su aero-
i hidroplani poduzeli u predjelu ušća Plave
uspjeli ljetove protiv vojničkih uredjaja neprijatelja
te su se povratili u punom broju. — Poglavlja
generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 1. (D. u.) Iz velikog se glavnog
stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna
skupina prijestolonaslednika Rupprechta: Bojna je
djelatnost oživjela na večer na mnogim mjestima
fronte. Engleske djelomične navale sjeverno od
Alberta bile su suzbiljene. — Vojna skupina nje-
mačkog prijestolonaslednika: Između Aisne i Marne
živahnja djelatnost neprijatelja. Višestruko našrnuila
je pješadija na jake izvidnike. Kod i južno St. Pi-
erre Aigne napao je neprijatelj o podne. Bio je
suzbijen. Na jednaki se način skršlje ovdje noćne
navale neprijatelja. — Poručnik je Loewenhardt
polučio svoju 32. zračnu pobjedu. Iza zaključka
ispitivanja iznosi broj od početka naših navalnih
bitaka od 21. ožujka 1918. do sada preko naših
sabirališta za zarobljenike vodjenih zarobljenika,
isključiv ranjenike, dovedene kroz bolnice, 191.454.
Od toga otpada na Engleze 94.939 zarobljenika,
medju kojima 4 generala i od prilike 3100 časnika,
a na Francuze 89.099 zarobljenika, medju kojima
2 generala i od prilike 3100 časnika. Ostatak se
dijeli na Portugize, Belgijance i Amerikance. Sa
bojišta doveli smo u sabirališta za pljen 2476
topova i 15.024 strojnili pušaka. — Ludendorff.

Rat.

Francuski izvještaj od 30. lipnja popodne:
Francuzi su izveli više napadaja osobito zapadno
od Hangarda i južno od Autrechesa te su do-
premili zarobljenika. Tečajem mjesnog poduzeća
južno od Orsque osvojili su Francuzi juče oku
10 sati na večer između Mosloya i Passya-en-
Valois gorsku kosu te su uznapredovali na fronti
od 3 kilometara u dubini od 800 metara. Kod toga
su zarobili 275 momaka, medju kojima 30 časnika.
U Vogeza suzbili su Francuzi njemačke napadaju-

Francuski izvještaj od 30. lipnja na večer:
Jutros dopremili smo sa nasrtaja istočno od Robecqa
zarobljenika. Inače ništa osobitoga.

Francuski izvještaj od 30. lipnja na večer:
Južno od Aisne poboljšali smo naše položaje u
predjelu St. Pierre aigle te smo zarobili 100 momaka.
Na ostaloj je fronti bio dan miran.

Engleski izvještaj od 30. lipnja prije podne:
Jutros rano navalio je neprijatelj na jednu naših
straža kod Merrisa. Bio je suzbijen iza teške borbe.
Kod noćnih poduzeća ophodnja dopremili smo na
različitim odsjecima fronte zarobljenika. Nepri-
jateljsko je topništvo razvilo jutros rano živahnjo
djelovanje protiv naših položaja istočno od šume
Nieppe. Djelatnost je topništva bila takodjer 30.
lipnja i preko noći u odsjecima Albert, sjeverno
od Scarpe i kod Festuberta živahnja.

Izvještaj istočne armije: Na čitavoj fronti
umjerena topnička djelatnost. Živahnja bijaše u
predjelu Bitolja. Engleski ljetaci izvedoše u dolini
Vardara i na željezničkoj pruzi Serres-Drama brojne
ljetove te bacše bombe. Sjeverno od Doiranu
oboriše jedan neprijateljski aparat.

Talijanski izvještaj od 29. lipnja: Topnički je
boj bio umjeran na čitavoj fronti. Samo na asijskoj
je visoravni privremeno oživio. Naše su patrulje sme-

talje neprijatelja, kao što i obično, te su ga zaposlike
na različitim točkama njegovih utvrda. Naši i savez-
nički su ljetaci bacili bombe na stjecišta željeznica i
na kretajuće se čete iza fronte. Tečajem dana oborili
smo tri neprijateljska ljetala.

Talijanski izvještaj od 30. lipnja: Na asijsko
visoravni, gdje je junački otpor naših četa skršio
25. lipnja navalu brojem nadmoćnih neprijateljskih
masa i gdje se u dnevni bojevima natječu među-
sobno talijanske, francuske i engleske čete 6. armije,
razvile se jučer, čim je svanuo dan, novi bojevi.
Bili su poduprili žestokom topničkom paljbom i
divizijskim akcijama topništva i drugih odijeljenja,
koja su bila energično dovedena od naših savez-
nika. Naše su čete navalile na Monte di Val Bella.
Uspjelo im je, da ga otmu neprijatelju po ljudom
boju. Tečajem dana i tečajem noći navaljavao je
uzalud neprijatelj sa jakim masama. Bile su deci-
mirane od naših striljaca, naše koncentrične paljbe,
naših mitraljeza i naših ljetala. Osvojene smo polo-
žaje pobjednički odžali. Zarobili smo 21 časnika
i 788 momaka, koji su pripadali četrim različitim
divizijskim. Osim toga smo zaplijenili topove, mužare
i brojne mitraljeze. Dalje na istok, između doline
Frenzella i Brente, zauzela su naša odijeljenja na
jurišu. Jako uporište i motrilište neprijatelja na južnim
obroncima Sasso rosso, kod čega smo zarobili
2 časnika i 31 momaka. Na ostaloj je fronti naše
topničivo izvelo uspješnu smetajuću paljbu. Kod
Caposila dopremili su naše ophodnje sa svojih
poduzeća nekoliko zarobljenika. Naši su ljetaci
bacili bombe na dolinu Lagarine i na željeznicu,
koja se tamio gradi.

* Mir na vidiku? Pod tim naslovom piše
praški „Venkov“ u svom uvodnom članku o mo-
gućnosti skorog mira. Članak je većim dijelom za-
plijenjen, što nam daje slutiti, kakvo stanovište
zauzimljene današnji austrijski sistem, koji je na vlasti,
napram glasovima o miru. Najprije se tu pretresuje
javno raspoloženje u jednoj i drugoj centralnoj
državi, te se dolazi do zaključka, da je raspoloženje
za mlađe minoge povoljnije u našoj državi, nego li u
Njemačkoj. U Njemačkoj vlada danas ratno bjesnilo
Svenijemaca, kojemu ima sada kao žrtvu da pod-
ježje njemački državni tajnik dr. pl. Kühmann, koji
se odvazio ustvrditi, da nije moguće izvođiti mira:
oružjem. Kod nas pak svi si narodi žele što sko-
riji mir, da se već jednom učini kraj tom ludom
i bescilnjom proljevanju dragocijene ljudske krvi.
Na svaki način pitanje mira istupa i u centralnim
i u antantnim državama danomice sve to više i
snažnije na dnevni red, ma da se u nekoliko dana
ne da popraviti i na novo sagraditi ono, što se
četiri godine lakomno kvarilo i nepoštenim na-
mjerama rušilo.

* Akolja za mlađe. Iz Londona se javlja, da se
je tamo prošle sedmice obdržavalo više skupština
za mir. — Iz Freiburga priopćuju: katolička mirovna
liga u Freiburgu pozvala je Švicarsko savezno
vijeće, da se zauzeme oko inicijative za mir.

* Zdravljie Nj. Veličanstva carice. Nj. Veli-
čanstvo carice nije još posvema oporavljena, ali
je njezino stanje zadovoljivo.

* Stanovlje Čeha i Jugoslavena pred zasjedanjem
parlamenta. „Venkov“ donosi pod zaplijenjenim na-
словом: Car je primio u audenciju zastupnike
„Češkoga svaza“. Češki zastupnici isto tako kao i
jugoslavenski proglašili su caru, da ne mogu gla-
sovati ni za proračun ni za ratne zajmove, no da
su ipak pripravni učiniti sve, u koliko se to ne bi
protivilo životnim interesima njihovih naroda. Česi
i Jugoslaveni ne zahtijevaju od države ništa u to
vrijeme za sebe, ali zahtijevaju, da se postavi neu-
tralna vlast, koja bi bila neustupna napravama nje-
mačkim zahtjevima, obustavila persecuciju proti
slavenskim narodima i zajamčila pučanstvu bolju
gospodarsku politiku. Zatim su govorili zastupnici
o potrebi mira. (Zaplijenjeno.) Caru je bilo stvarno
referovano takodjer o posljednjim dogadjajima u
Plznu.

* Hertling ne dolazi u Beč. Iz Berlina brzo-
javljaju 1. srpnja: Rok puta državnog kancelara
grofa Hertlinga u Beč nije još za sada, kako javlja
„Norddeutsche Allg. Zeitung“ odredjen. (Državni je
kancelar imao da stigne u Beč, da nastavi preg-
varjanja o rješenju poljskog i možda jugoslaven-
skog pitanja te o produljenju austro-njemačkog
saveza. Ta su se pregavarjanja započela prigodom
boravka grofa Buriana u Berlinu. Op. ur.)

* Zračna navalna na Pariz. „Agence Havas“
javlja: U 11 sati i 55 časaka po noći dao se znak
na uzbunu. U 12 sati i 25 časaka svršio je alarm.

